

Avrupa'nýn tarife dýpý engellerle mücadelede "derin" örgütü!

Onaylayan Dr. Binhan OĐUZ, Türkiye Tekstil Sanayii Ýpverenleri Sendikasy Ekonomi Müpaviri
Çarþamba, 23 Mayýs 2007
Son Güncelleme Çarþamba, 23 Mayýs 2007

DTÖ müzakerelerinden ümit kesildikçe, AB, kendi firmalarýna pazar açmak, ihracat olanaklarý yaratmak için yeni örgütlenmeler, stratejiler geliptiriyor. Son haber, AB'nin pazarýný açmayan ülkelere sýzýp, ticari engelleri çökertecek "tarife dýpý engellerle mücadele örgütleri" kuracak olmasýdır.

Yerel AB PAZARA GÝRÝP EKÝPLERÝ, AB'nin geliþmekte olan ülkelere tarife dýpý engelleri çökertme timi olacak mı? Bu yeni geliþen piyasalarda AB firmalarýnýn ihracatýný engelleyen sorunlarýn üstesinden gelir mi? AB'nin ticari engelleri yok etmedeki derin yerel örgütleri DTÖ müzakerelerinin yerini tutacak mı?

Küresel Avrupa : Büyüyen piyasalara hakim olmak

Avrupa, istihdam ve büyümede sýkýptý! AB firmalarýnýn ayakta kalmasý, ip yaratmasý için geliþmekte olan ülkelerin pazarlarýnýn ihracata açmaktan gerekiyor. AB'nin DTÖ müzakereleri çöktüðünden beri denediði birçok çarenin sonucusu da yeni þekillendi. "Küresel Avrupa" projesi olan bu çerçevenin ana fikri firmalarý ihracatta rekabetçi hale getirmek.

Avrupa'da üretim giderek azalýyor. Üye devletler, Avrupa'da büyüme ve istihdam saðlayabilmek için firmalarýn büyüyen pazarlara mutlaka pay almasý gerekiyor. Ancak Avrupalý þirketlerin bu pazarlarda haklý rekabet ortamýný bulmalarý þart.

DTÖ kanalý açık kalmalý

AB, þanslar son derece azalmýþ olmasýna raðmen piyasalarý açmak için DTÖ'nün çok taraflý anlaþmalarýný kendine öncelik etmeye devam ediyor ve Doha Kalkýnma Zirvesi'nin devamý için elinden geleni yapıyor. Ancak gerçekçi bir yaklaýmla küresel liberalleşme için geliþmekte olan ve geliþmiþ ülkelerin daha serbest bir sisteme geçmesi gerektiðini, tek taraflý çabalarýn sonuç vermeyeceðini görüyor. Küresel ekonomide ticaretin önündeki engellerin þekli deðiþmiştir. Pazara girip, sýnýrlardaki gümrük tarifelerine odaklanarak ülkelerinin ihracat pazarlarýnda geliþmiþ olan tarife dýpý engeller ve "sýnýr arkasýndaki" engeller gözden kaçmaktadır. Bu yeni engeller, fark edilmesi, analizi ve kaldýrýlmasý çok daha zor, teknik açıdan grift ve zaman alýcýdır.

AB, var gücüyle firmalarýnýn bu geliþmekte olan yeni pazarlarda önüne çýkan haksýz rekabet þartlarýný kaldýrma çabasýndadır.

Haksýz rekabete karþý saflarý sýklaþtırma

Pazara giriþte AB'nin geliþtirdiði yeni politika; bu pazarlara ve çok özel sorunlarýna çözüm getirmeye odaklýdır. AB Ticaret Komitesi Peter Mandelson'un 18 Nisan 2007 tarihinde yaptýđý son açıklama bu yeni pazara giriþ politikasýný uygulamaya koyabilmek için Komisyon, üye devletler ve ip alemi arasýnda yeni ve güçlü bir ipbirliði modeli ortaya koymayý amaçlamaktadır. Ýpin özünde geliþen yeni pazarlarda Avrupalý firmalarýn karþýlaþtýklarý gerçek sorunlarý tespiti yönelik, sonuç odaklý somut bir çözüm getirilmeye çalyþılmaktadır. Yeni strateji, mevcut sistemin merkezizetçiliðini yýkýp, yerelleþtirmeye yönelik adımlar atmaktadır.

Peki bu kadar somut yaklaýmýn nasýl bir eyleme dönmesi hesaplanmaktadır? AB Komisyonu'nun bu ülkelere delegasyonlarýn üye ülkelerin büyükelçilikleri ve ipadamlarý, ticaret odalarý gibi kurumlarýn söz konusu ülkelere organizasyonlarý arasýnda çok yönlü bir koordinasyon ve yerel bazda ipbirliði önerilmektedir.

Haksýz rekabet ile yerinde mücadele

Bu tasarlanan ipbirliðinin en somut þekli de yerel bazda kurulacak olan AB PAZARA GÝRÝP EKÝPLERÝ'dir þüphesiz. Bu "AB pazarýna giriþ ekipleri"nin somut ipi örneðin Hindistan veya Çin'de ticareti engelleyen yeni kural ve engelleri, çýkmadan önlemek ve mevcutlarý da ortadan kaldýrmak olacaktır.

Bu ülkelere pazara giriþi engelleyen tüm sorunlarý ipbirliði içerisinde ortaya çýkarmak ve ortadan kaldýrmak için kapasitelerin birleþtirilmesi kararlaþtırılmýştır.

Tabii bu inisiyatifin başarý þansý bu yeni iþbirliðine 27 AB üyesi ÷lkenin ne kadar inandýðýna, bu yolda koymaya hazır olduklarý kaynaklara ve kaynaklarýn ortak biçimde en iyi þekilde kullanýlmasýna baðlýdır.

27 ÷lke Çin'e karþý bir bütün olabilecek mi?

Geliþmekte olan ÷lkelerden pazarýný açmayan en zorlu ÷lkelerden biri mutlaka Çin... AB, Çin ile dýþ ticaret politikalarýnda uzun süreçtir görünürde müzakere yapıyor. Üye ÷lkeler bu zor piyasaya girmek için ulusal seviyede çözüm arasalar da müzakereyi AB götürmeyi tercih ediyorlar; geçtiðimiz kasým ayında Man-delson ve ekibi, Çinli muhataplarý ile kotalar, tarife dýþý engeller, tarife fikri mülkiyet haklarý gibi tüm konularý masaya yatýrdý. Buradaki en büyük ikilem, üye ÷lkeler tek baþlarına kaldýklarýnda Çin'e dinletemiyorlar; ancak 27 ÷lkenin müzakerede tam bir bütünlük saðlamasý da çok zor. Tekstilin sorunlarý, elektronik veya otomotiv çýkarlarýndan farklı, ÷lkelerin bu deðiþik sektörlerde gücü deðiþik; dolayısıyla Çin, AB'nin kendi içindeki farklılýklarýndan, çýka bütün olamama zaafiyetinden ziyadesi ile faydalanıyor.

AB Komisyonu üretimden yana tavýr almada samimi olabilecek mi?

Aynı AB Komisyonu'nun aldýðý kararlara veya Komisyon'daki tartýþmalarda eðilimlere bakýnca, özellikle tekstil gibi Avrupa'da üretimin can çektiði alanlarda Komisyon'un samimiyeti sorgulanıyor veya baþka sektörlerin çýkarlarý ađýr basıyor.

DTÖ ile müzakereler konusu her ne kadar zayıfladıysa da hakim görüp AB tekstilini ve dolayısıyla Türkiye'yi korkutmaktadır. G ve geliþmekte olan ÷lkeler için ayrı ađýrlýklar kullanýlması, esneklikler ile birleþince AB'nin sektördeki gümrük tarifelerinde müthiş yaþanabilir; karþýlýðında da pek bir þey alýnamayacađý gün gibi apikardýr. AB Komisyonu'nun yeni geliþen pazarlarda sanal ta indirimleri deðil, gerçek pazar açýlýmlarý yaratmayacak her pozisyondan uzak durması gerekmektedir.

Bir türlü uzlaşma saðlanamayan menþe kurallarýnda da Komisyon'un mevcutta bile gevþek bulduğumuz sistemi katma deðer üzerinden yapma eðilimi, yani kurallarýn gevþetilmesi isteði, AB'nin üretimi korumada ne derece samimi olduðunu sorgulatıyor.